

- At kommunerne i 2003 som følge af ældre-pakken i højere grad har udskilt udgifter til myndighedsopgaver fra udgifter til leverandør-opgaver, hvilket rent konterings-teknisk har betydet, at midler er flyttet fra ældre-service- til administrationskonti.

Punkterne uddybes nedenfor.

Med overgangen fra delt finansiering til grundtakstfinansiering opstod et væsentligt databrud i forbindelse med opgørelsen af ældreudgifter. Før grundtakstreformen, hvor amter og kommuner hver betalte 50 procent af udgifterne til de under 67-årige, blev udgifterne til under 67-årige opgjort på baggrund af amternes andel af udgifterne. Efter grundtakstreformen opgøres udgifterne til de under 67-årige ud fra kommunernes refusionsanmeldelser.

Opgørelsen af ældreudgifterne er meget følsom over for sådanne ændringer, som igen hænger sammen med opsplitningen af udgifter på over og under 67 årige. Den ændrede opgørelsesmetode som følge af grundtakstreformen har netop øget andelen af udgifter til under 67-årige fra ca. 16,2 procent til 16,9 procent fra 2001 til 2002. Det indebærer på papiret et fald i ældreudgifterne på ca. 220 millioner kroner (pl-2004), men det vides ikke, om det afspejler en reel ændring i virkeligheden.

Udgiftsopgørelsen på de 135 mio. kr. er endvidere eksklusiv udgifter anvendt til udvikling og omstilling som følge af ældreplejens implementering. Disse udgifter er konteret sammen med øvrige administrationsudgifter på hovedkonto 6 i den kommunale kontoplan, og kan ikke adskilles fra administrationsudgifter på andre områder i regnskaberne. Vi ved derfor ikke, hvor mange penge kommunerne har brugt på omstilling og udvikling i forbindelse med indførslen af det frie leverandørvalg mv.

Jeg vil dog endnu engang godt understrege, at disse penge ikke bare er gået til »bureaukрати«. Det frie valg indebærer, at kommunerne nu skal udarbejde pris- og kvalitetskrav, som de leverandører, der vil levere hjemmehjælp i kommunen, skal leve op til. Det tvinger kommunerne til at øge fokus på organiseringen og kvaliteten af ældreplejen, hvilket også udmøntes i forbedringer. Den netop offentliggjorte undersøgelse fra Den Sociale Ankestyrelse viser for eksempel, at over 70 procent af landets kommuner nu stiller krav om, at leverandørerne skal gøre en indsats for at sikre, at der kommer færre forskellige hjemmehjælpere i de ældres hjem. Det bur-

de være en selvfølge, men har ikke været det hidtil.

Som det fremgår af kommuneaftalen for 2005, vurderer KL på baggrund af en nylig stikprøveundersøgelse, at kommunernes konteringspraksis som konsekvens af ældrepakken er ændret, og at dette har påvirket de offentlige udgifter på ældreområdet væsentligt. Det drejer sig om, at kommunerne som led i implementeringen af frit valg regnskabsmæssigt skal udskille udgifter til myndighedsopgaver fra udgifter til leverandør-opgaver. Dette betyder, at udgifterne til f.eks. kommunale visitatorer mv., der i mange kommuner hidtil er blevet konteret som ældreudgifter, fra 2003 er blevet udskilt fra ældreområdet og konteret på hovedkonto 6, hvor alle udgifter relateret til myndighedsopgaver konteres. KL oplyser, at de 32 kommuner, som har svaret, sammenlagt vurderer at have konteret i alt ca. 56 mio. kr. som administrationsudgifter i stedet for ældreudgifter. Opregnet til landsniveau svarer det ifølge KL til, at KL-kommunerne i 2003 har bogført i alt ca. 225 mio. kr., der tidligere var registreret som ældreudgifter, som administrationsudgifter. Dette giver isoleret set et fald i ældreudgifterne, uden at aktiviteten er ændret.

Rigsrevisionen har ligeledes konstateret, at det ikke er muligt at følge de 500 mio. kr. krone for krone. I sin redegørelse til statsrevisorerne om Ældreplejen fra 1. april 2004 konkluderer rigsrevisor blandt andet:

- Jeg konstaterer, at et statsligt tilskud på 0,5 mia. kr. til kommunernes implementering og administration af Ældreplejen i henhold til hjemmelsgrundlaget er ydet som et generelt tilskud, og at fordelingen i 2002-2004 mellem kommunerne er sket ved anvendelse af de aldersbestemte udgiftsbehov, der indgår i den kommunale udligning af udgiftsbehov.
- At det ikke er muligt »på grundlag af regnskabsmæssige registreringer at redegøre for kommunernes anvendelse af statstilskuddet opdelt på afholdte udgifter til etablering af frit valg på ældreområdet, udgifter til erstatningshjælp mv.«
- At »et skøn over de afholdte udgifter i 2002 og 2003 i de enkelte kommuner til etablering af frit valg ikke vil kunne blive udarbejdet« på grund af uensartet registrering af udgifterne i kommunerne, og at »der vil være stor risiko for væsentlige forskelle mellem de enkelte kommuners skøn, der alene kan henføres til forskellig konteringspraksis mellem kommunerne.«